

**Geachte aanwezigheden,**

***Daar ik een kleine jongen van nog geen 5 jaar was, toen de japanse inval in het voormalig Nederlands-Oost-Indië plaats vond en van die bezetting me alleen herinnerde dat wij-moeder en 3 zusters-constant op de vlucht waren van kampong naar kampong. Wel werd mijn vader krijdsgevangen genomen en wilde hem met onderstaande postuum eren, t.w. research en uitgesproken door de heer Jacq Brijl (luitenant kolonel buitendienst), wiens oom gezagvoerder was bij de KPM, aldus:***

***Herdenkingstoespraak tgv de uitreiking van medailles, die alsnog waren toegekend aan wijlen landstorm sergeant infanterie KNIL***

***FREDERIK Ch. PONDAAG***

***Fijn dat U allen hier aanwezig heb willen zijn ter gelegenheid van de uitreiking van de alsnog aan Uw (groot)vader, Landstorm sergeant Infanterie KNIL Frederik Charles PONDAAG toegekende onderscheidingen, t.w.: het Mobilisatie- oorlogskruis, het Ereteken voor Orde & Vrede , alsmede het demobilisatie -insigne KNIL.***

***En zoals bekend zal ik – namens de Minister van Defensie - deze onderscheidingen uitreiken aan zijn zoon, dhr. Theo PONDAAG.***

***Dames & Heren ik zei zojuist een “bijzondere dag”, want we zullen Uw (groot)vader, niet alleen gedenken maar ook Eren.***

***Mijn motto daarbij is altijd geweest “ERE WIE ERE TOEKOMT”.***

***FREDERIK CHARLES PONDAAG werd op 6 juli 1899 te Menado geboren.***

***Vóór het uitbreken van de oorlog met Japan in 1941 werkte Frederik als Landbouwkundige(planter) op rubberplantage Kroempoet/Banjoemas(Midden-Java), alwaar zoon Theo ook geboren was.***

***Zoals alle Nederlanders die in Indië woonden, had hij altijd trouw zijn verplichte herhalingsoefeningen als militieplichte en later als landstormplichtige, bij het KNIL vervuld.***

***Bij het uitbreken van de oorlog met Japan in 1941, werd hij in het kader van de algehele mobilisatie van onze Strijdkrachten opgeroepen om zijn militieplicht te vervullen; hij werd vervolgens ingedeeld bij de 2<sup>de</sup> vernielingsafdeling van het KNIL te POERWOKERTO/ Java.***

*Nadat het Japanse Leger op Java was geland, zag deze vernielingsafdeling kans, om tijdig de brug over de Serajoe rivier (Banjoemas) op te blazen, waardoor de vijandige opmars naar de KPM haven Tjilatjap kon worden vertraagd.*

*Na de capitulatie van ons Koloniale Leger werd Frederik vervolgens in Maart 1942 op de rubberplantage waar hij werkte,gevangen genomen en geïnterneerd; in eerste aanleg o.m. in Tjilatjap(KPM-kamp),Bandoeng en vervolgens in de voormalige KNIL. kazerne van het X<sup>de</sup> Bataljon Infanterie te Batavia, dat de Japanners als doorgangs interneringskamp hadden ingericht; van hieruit werden de krijgsgevangenen per schip op transport gesteld naar o.a. Singapore, Birma, Siam(Thailand), Japan, etc.*

*Aan de hand van de beschikbare gegevens bleek Frederik Pondaag indertijd door de Japanners eerst naar de Filippijnen te zijn getransporteerd.*

*Vervolgens werd hij met Amerikaanse krijgsgevangenen en een 100-tal Nederlandse krijgsgevangenen op 3 Oktober 1944 ingescheept op het Japanse schip ss. "Hokusen Maru" met bestemming Formosa (TAIWAN), alwaar tijdelijk werd ondergebracht in het Japanse interneringskamp "Heito".*

*Via de haven van Formosa, Takao werd hij in Januari 1945 aldaar vervolgens ingescheept op het Japanse schip ss "Melbourne Maru", met bestemming Moji, Japan.*

*Na aankomst werd hij met de andere Nederlandse krijgsgevangenen per trein overgebracht naar het interneringskamp "SENDAI 8", te KOSAKA.*

*De krijgsgevangenen moesten daar gedwongen werken in de kopermijnen (Kosaka Mining Smelting station , Otanachi).*

*In totaal waren er in SENDAI 8, 236 Amerikanen. 99 Nederlanders en 8 Britse militairen als krijgsgevangenen geïnterneerd.*

*Kosaka ligt niet ver van de hoofdpunt van het eiland Honshu en is op 20 km gelegen van Odate en op 60 km van de havenplaats Aomori.*

*Na de capitulatie van Japan op 15 aug. 1945, werd hij daar door de Amerikanen bevrijd. Tenslotte kwam hij o.a. via Manilla weer in Indië terug en wel in Borneo.*

***Na WOII had Frederik Pondaag zich bijzonder verdienstelijk gemaakt. door kans te zien een aantal plantages op Borneo en Java weer in bedrijf te stellen.***

***Voor zijn vele verdiensten voor ons Koninkrijk werd Frederik bij Koninklijk Besluit benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Na de Soevereiniteitsoverdracht ging Frederik PONDAAG met zijn gezin naar Nederland.***

***Landstorm Sergeant Infanterie KNIL FREDERIK PONDAAG overleed op 16 dec. 1969 te LAREN.***

***Dames & Herenn, ik ben nu bijna aan het einde van mijn toespraak gekomen;***

***daarvóór wil ik echter eerst tot het daadwerkelijk uitreiken van de postuum toegekende onderscheidingen aan Landstorm Sergeant Infanterie KNIL FREDERIK CH. PONDAAG overgaan en deze aan zijn zoon uitreiken.***

***Daarbij zal ik eerst beginnen met het voorlezen van het Toekenningbesluit en vervolgens de oorkonde voorlezen.***

***[Orde van Oranje-Nassau, God zij met ons]***

***Hare majesteit de koningin,grootmeesteres van de orde van Oranje-Nassau, heeft bij haar besluit van 21 December 1949 nr.9***

***Frederik Pondaag, geboren te Menado, 6 Juli 1899 benoemd tot Ridder in de orde van Oranje-Nassau.***

***[Was getekend: De kanselarij der Nederlandse orden].***

***En***

***[De Minister van Defensie]***

***Gelet op het Koninklijk besluit van 1 oktober 1992(Stb.559); kent toe het Mobilisatie-Oologskruis postuum aan F.Pondaag.***

***[De Minister voornoemd, was getekend].***

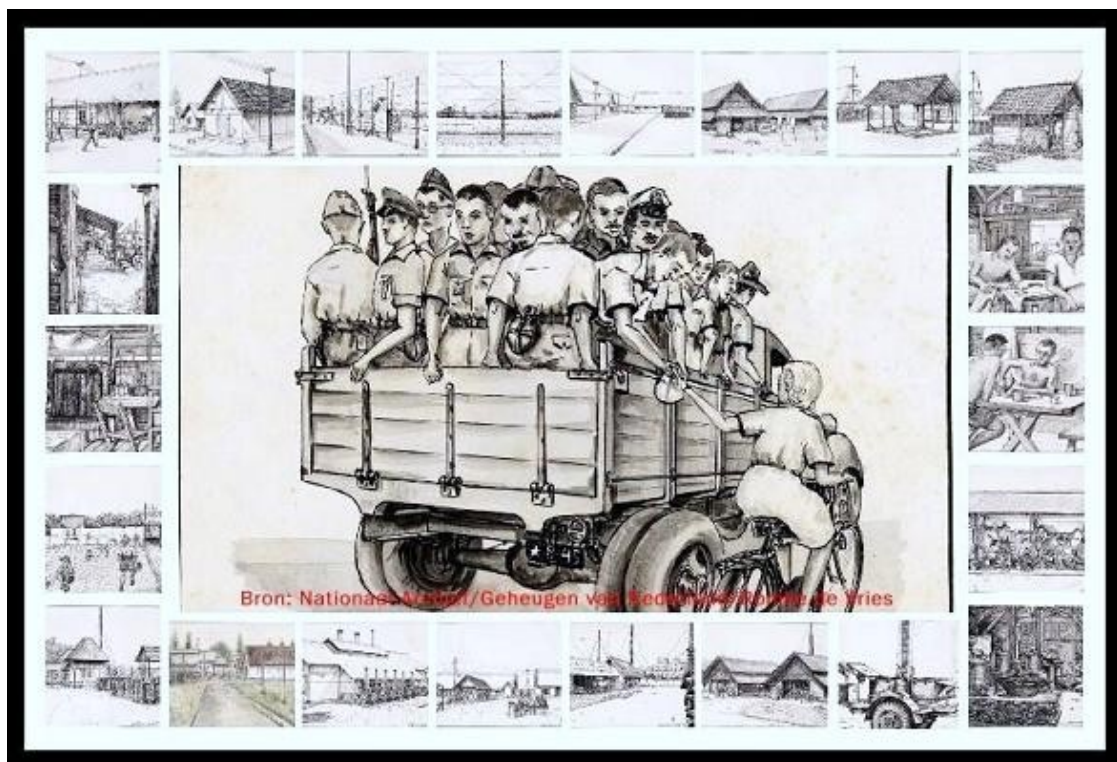
***'s Gravenhage, 31 oktober 2016 CDC 024/2016077001, mr.99.07.06.99b.***

***Ik ben nu aan het einde gekomen van mijn herdenkingsrede; het moge duidelijk zijn Dames & Heren dat wij - al deze onschuldige slachtoffers die in Zuidoost Azië hun leven voor ons Vaderland hebben gegeven – nimmer moeten vergeten.***

Deze bijzondere dag Dames & Heren geeft ons de gelegenheid,  
om al deze slachtoffers van de 2<sup>de</sup> W.O. vandaag gezamenlijk te  
gedenken.

*'S-Gravenhage, 15 november 2016*

Onderstaande kopie pentekening te zien in vitrine bij museum 'Zorgcirkel' ,locatie Prins Hendrik te Egmond aan zee.



Ex KPM-collega's in vrachtauto afgevoerd en gevangen op weg naar verblijf (rondom) in 'Darmo' jappenkamp.

